

Art de navegar a vela llatina

Pineda de Mar

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Pineda de Mar

Coordenades:

Latitud: 41.621889704394
Longitud: 2.693823991517
UTM Est (X): 474493
UTM Nord (Y): 4607842

Classificació

Número de fitxa 08163 - 213
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Tècnica artesanal
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XVI-XXI
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Obert
Ús actual: Lúdic/Cultural
Titularitat Pública
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart i Oleguer Massaguer i Cassola
Data de registre de la fitxa: dv., 24/05/2024 - 09:51

Descripció

La vela llatina és un dels aparells característics de les barques de la costa catalana en general. Les barques de pesca portaven aquest aparell però també les de navegació de cabotatge. Actualment és una tipologia residual basada en la patrimonialització d'oficis i activitats tradicionals vinculades amb el mar.

L'Associació d'Amics de la barca a vela llatina “*El Mamelló*”, des de l'any 2002 es dedica a conservar i promoure aspectes del patrimoni marítim pinetenc, com és la navegació a vela llatina, un tipus de vela triangular propi de les costes del mediterrani. La conservació d'aquest tipus de navegació no només afavoreix la preservació de la part tècnica de la navegació, sinó també la preservació del vocabulari que va relacionat amb aquesta sistema tradicional de propulsió marítima.

Observacions:

El Museu Marítim de Barcelona, l'Associació de Museus Marítims de la Mediterrània, la Xarxa de Museus Marítims de la Costa Catalana i la Federació Catalana per la Cultura i el Patrimoni Marítim i Fluvial han fet pública, en el marc del festival Palamós Terra de Mar, la presentació de la candidatura de l'art de navegar a vela llatina i vela al *terzo* per tal que s'inclogui a les Llistes de Patrimoni Immaterial de la UNESCO. La candidatura compta amb el suport del el Departament de Cultura de la Generalitat.

La candidatura de l'art de navegar a vela llatina i vela al *terzo* està coordinada per una comissió internacional constituïda pel Museu Marítim de Barcelona, el Museu de la Marineria de Cesenatico d'Itàlia, el Museu-Casa de la Batana de Rovigno de Croàcia, el Museu Marítim d'Eslovènia, i el Taller d'embarcacions de Polilles i el Parc natural marí del golf de Lió de França, assumint el rol d'impulsors als respectius territoris.

Mitjançant la inclusió de l'art de navegar a vela llatina i vela al terç en la Llista de Patrimoni immaterial de la UNESCO, els promotors de la candidatura pretenen assolir els objectius previstos a la Convenció de la UNESCO 2003: reconèixer i salvaguardar el vast i compartit patrimoni cultural immaterial que representa la pràctica de la navegació a bord d'embarcacions de vela llatina i vela al terç, sensibilitzar la societat a escala local, nacional i internacional, sobre els seus valors identitaris i culturals, i impulsar la cooperació per a la seva preservació, dinamització i transmissió.

Història

Les nostres costes es caracteritzen per tenir un conjunt ampli de vents dominants. Principalment tenim el vent de garbí i la resta de vents de ponent, però depenent de la distància que ens trobem de terra hi ha la presència també de vents terrals com la tramuntana i el mestral. Aquesta varietat fa que la vela llatina sigui la idònia per navegar ja que permet adaptar-se a aquesta diversitat de vents amb la capacitat de maniobrabilitat que té.

Des de temps antics, les embarcacions portaven aparellades la vela llatina, i fins l'arribada dels motors, a inicis de segle XX, va ser el sistema de propulsió que usaven. Tot i l'existència de motors, van ser moltes les embarcacions que van mantenir la vela llatina instal·lada per aprofitar aquells moments que els vents eren idonis i així estalviar combustible. Així doncs, fins a mitjan dècada de 1950, era habitual veure a la platja les barques amb la tradicional vela llatina aparellada.

Actualment, la navegació a vela llatina es destina a l'oci i a compartir una estona de passejades tranquil·les en contacte amb el mar, el vent i la fusta de les embarcacions tradicionals.

